

Τα κτίρια που στέγασαν τη βιομηχανική δραστηριότητα της πόλης θα αφηγηθούν την ιστορία τους

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στοχεύει να αναδείξει τη βιομηχανική κληρονομιά της περιοχής στο πλαίσιο του έργου «Christa»

30/03/2017 - 15:00

Της Φανής Σοβιτσή
fanisovi@gmail.com

Πριν από έναν αιώνα στους χώρους τους συγκεντρωνόταν ολόκληρη η βιομηχανική δραστηριότητα της Θεσσαλονίκης. Οι πρώτοι σιδηρόδρομοι, το τραμ, ο οργανισμός ύδρευσης, οι πρώτοι αλευρόμυλοι κ.ά. αποτυπώνουν τη βιομηχανική -και όχι μόνο- ιστορία της Θεσσαλονίκης στον 20ό αιώνα και σήμερα είναι έτοιμα να την αφηγηθούν στο κοινό. Την πρωτοβουλία για να πουν τα κτίρια – μνημεία την ιστορία τους και να μετατραπούν σε τουριστικά προϊόντα αναλαμβάνει η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, στο πλαίσιο ευρωπαϊκού προγράμματος, η οποία στοχεύει να αναδείξει τη βιομηχανική κληρονομιά και κουλτούρα της περιοχής.

Πρόκειται για το έργο «Christa: Culture and Heritage for Responsible, Innovative and Sustainable Tourism», που συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Interreg Europe 2014-2020. Με δεδομένο μάλιστα ότι η ανάπτυξη του τουρισμού αποτελεί τον πλέον σημαντικό πυλώνα για την Κεντρική Μακεδονία, η διοίκηση της περιφέρειας αξιοποιεί χρηματοδοτικά εργαλεία και για τη βιομηχανική κληρονομιά της περιοχής, καθώς έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί σημείο αναφοράς και για τους τουρίστες που την επισκέπτονται.

Τους άξονες του έργου, καθώς και τις δράσεις που θα αναπτύξει η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε συνεργασία με φορείς του πολιτισμού της πόλης, παρουσίασε στη διάρκεια χθεσινής συνέντευξης τύπου ο αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού και Πολιτισμού Αλέξανδρος Θάνος, τονίζοντας ότι η βιομηχανική κληρονομιά μιας πόλης, όπως η Θεσσαλονίκη, δεν είναι μόνο τα παλιά της κτίρια αλλά και τα νεότερα που μπορούν να λειτουργήσουν συνδυαστικά, προβάλλοντας τη ιστορία.

Στόχος, όπως είπε, είναι στο πλαίσιο του έργου «Christa» να γίνει καταρχήν μία αποτύπωση όλων αυτών των κτιρίων που στέγασαν τη βιομηχανική δραστηριότητα της πόλης τον περασμένο αιώνα, διαδικασία που μπορεί να γίνει μέσα σε μία διετία, και στη συνέχεια να υλοποιηθούν δράσεις και εκδηλώσεις, με στόχο να γίνουν ξανά επισκέψιμα για τους πολίτες. Εξήγησε μάλιστα πως η αποτύπωση που θα γίνει και ψηφιοποιημένη μορφή είναι έργο που θα μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το «Christa», καθώς το πρόγραμμα αυτό, όπως είπε, απαιτεί ώριμα έργα.

«Η Θεσσαλονίκη και άλλες περιοχές της Βόρειας Ελλάδας έχουν την ιστορική τους αφήγηση να εδράζεται σε μία αδιάλειπτη εμπορική και βιομηχανική κουλτούρα» είπε χαρακτηριστικά στη διάρκεια της συνέντευξης ο κ. Θάνος και ανέφερε για παράδειγμα πως τόσο δυτικά, από το παλιό λιμάνι μέχρι και τη περιοχή των σφαγείων, όσο και ανατολικά της πόλης υπάρχουν παλιά και σύγχρονα βιομηχανικά συγκροτήματα. «Κάτω από μία συγκεκριμένη δράση ή και εκδήλωση μπορούν να δώσουν το δικό τους στίγμα στην πολιτιστική ανάδειξη μιας δραστηριότητας που μπορεί να αξιοποιηθεί και τουριστικά» υπογράμμισε ο αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού και Πολιτισμού.

Το λιμάνι της πόλης σημείο αναφοράς

Αναφερόμενος στο πρόγραμμα «Christa» ο κ. Θάνος σημείωσε ότι μπορεί να αποτελέσει βασικό εργαλείο για την ανάδειξη της πολιτιστικής και βιομηχανικής κληρονομιάς, ενώ είπε ότι υπάρχει πολύ μεγάλο δυναμικό και ιστορικό αρχείο στη πόλη που πρέπει και μπορεί να αναδειχθεί και για την ανάπτυξη του τουρισμού. «Παράδειγμα έχουμε ένα λιμάνι που αδιάλειπτα για 2.000 χρόνια έπαιξε σημαντικό ρόλο στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Αυτό είναι μια περίπτωση πολιτιστικής ανάδειξης μίας δραστηριότητας, ενώ θα πρέπει να λάβουμε υπόψη πως στο εξωτερικό αυτό γίνεται κατά κόρον, όπως στο Γκέτεμποργκ της Σουηδίας» επισήμανε και πρόσθεσε πως στο ίδιο κομμάτι ανάπτυξης η περιοχή της δυτικής Θεσσαλονίκης, ενδεχομένως, λόγω του λιμανιού να αποτελέσει πόλο που θα συγκεντρώσει όλες τις δράσεις ανάδειξης της βιομηχανικής κληρονομιάς.

Ανέφερε μάλιστα και την περίπτωση του Λονδίνου, όπου όλες, όπως είπε, οι ολυμπιακές δραστηριότητες έλαβαν χώρα στην παλιά βιομηχανική περιοχή που γνωρίζει μεγάλη ανάπτυξη και γίνονται πολλές σημαντικές πολιτιστικές δράσεις. «Υπάρχει πεδίο δόξης λαμπρό και θέλουμε να είμαστε ουσιαστικοί, γι' αυτό θα ακούσουμε και προτάσεις φορέων του πολιτισμού και του τουρισμού».

Τα κτίρια μπορούν να γίνουν τουριστικά προϊόντα

Στη βιομηχανική ιστορία της Θεσσαλονίκης, με αφορμή την πρόσφατη συμμετοχή της περιφέρειας σε συνάντηση του προγράμματος στη Σουηδία, αναφέρθηκε ο Μιλτιάδης Νικολάου από τη Διεύθυνση Τουρισμού και την ομάδα εργασίας του προγράμματος «Christa». Στα τέλη του 19ου αιώνα, όπως είπε, ξεκίνησε η βιομηχανική δραστηριότητα στη Θεσσαλονίκη, ενώ παλαιότερα υπήρχαν κάποιες βιομηχανικές μονάδες επί τουρκοκρατίας, που όμως δεν ήταν τόσο αναπτυγμένες.

Πιο συγκεκριμένα, είπε πως στα τέλη του 19ου αιώνα ξεκίνησε η κατασκευή των πρώτων σιδηροδρόμων, του τραμ, της ηλεκτρικής παραγωγής, του οργανισμού ύδρευσης, έγιναν τα πρώτα έργα στο λιμάνι και μέχρι το 1912 η Θεσσαλονίκη είχε 33 πολύ μεγάλες βιομηχανικές μονάδες. Τα ιδρύματα που δραστηριοποιούνταν για ανάπτυξη της βιομηχανίας στην πόλη ήταν το Μακεδονικό Ινστιτούτο Βιομηχανίας, το Επιμελητήριο Εμπορίου και Βιομηχανίας της Θεσσαλονίκης, το επιμελητήριο των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, το λιμάνι και ο οργανισμός που το διαχειριζόταν τότε και η Διεθνής Έκθεση, ενώ αργότερα δημιουργήθηκε και η βιομηχανική περιοχή της Σίνδου.

Μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και μέχρι τη δεκαετία του '60 και '70 είχαν σχηματιστεί οι αντίστοιχοι οργανισμοί. Τα μεγάλα βιομηχανικά δίκτυα που υπήρχαν τότε στην πόλη ήταν οι σιδηρόδρομοι, οι εγκαταστάσεις αερίου, το τραμ, η ηλεκτρική παραγωγή, η ύδρευση, το λιμάνι και οι τηλεπικοινωνίες. Επίσης ανέφερε ότι υπήρχαν βιομηχανίες που παρήγαγαν πάγο και διάφορα οινόπνευματώδη, η οθωμανική βιομηχανία καπνού που στη συνέχεια, μετά την απελευθέρωση της πόλης, άλλαξε ονομασία, ενώ υπήρχαν και μικρότερες βιομηχανικές μονάδες αλευρόμυλων και βυρσοδεψεία.

«Σήμερα πια ο επισκέπτης θέλει να μάθει την ιστορία ενός κτιρίου, μιας υποδομής, θέλει να μάθει τι κρύβεται πίσω από αυτήν την αλλαγή χρήσης. Αυτό είναι ακριβώς που πρέπει να προβάσουμε. Δεν είναι ότι δεν έχουμε τέτοια κτίρια ή κάτι να δείξουμε για τις πόλεις μας. Αυτό που δεν έχουμε είναι η ιστορία, το 'story telling', που θέλουμε να δημιουργήσουμε για να ντύσουμε τα κτίρια σαν τουριστικά προϊόντα» σημείωσε ο κ. Νικολάου.

Στην καταγραφή της βιομηχανικής κληρονομιάς αναφέρθηκε ο προϊστάμενος της αυτοτελούς Διεύθυνσης Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας Κώστας Μιχαηλίδης, λέγοντας πως η βιομηχανική κληρονομιά είναι ένας τομέας στον οποίο δεν υπάρχει ανάλογη ανάπτυξη. «Διοργανώνουμε συναντήσεις με σκοπό να καταγράψουμε τι υπάρχει σαν βιομηχανική κληρονομιά στη Θεσσαλονίκη και την περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και να δούμε πώς μπορεί να αναδειχτεί μέσα από ένα οργανωμένο πλαίσιο» τόνισε χαρακτηριστικά.

Ορόσημο για τον τουρισμό ο Μ. Αλέξανδρος, ο Όλυμπος και ο Αριστοτέλης

Στον Όλυμπο, «το βουνό των θεών», τον μεγάλο έλληνα φιλόσοφο Αριστοτέλη και τον μακεδόνα στρατηλάτη Μέγα Αλέξανδρο θα είναι βασισμένες οι εκδηλώσεις που θα οργανώσει μετά το καλοκαίρι η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Στόχος της αντιπεριφέρειας Τουρισμού και Πολιτισμού είναι οι εκδηλώσεις να γίνουν σε όλους τους νομούς και να προβληθεί στο κοινό ο τρόπος με τον οποίο συνδέθηκαν οι τρεις αυτές προσωπικότητες.

Το πράσινο φως για τη διοργάνωση αυτών των εκδηλώσεων έδωσε η οικονομική επιτροπή της περιφέρειας, στη διάρκεια της τελευταίας της συνεδρίασης στην Κατερίνη.

Σύμφωνα με τον αντιπεριφερειάρχη Τουρισμού Αλέξανδρο Θάνο, το υλικό που θα συγκεντρωθεί από τις διοργανώσεις αυτές θα μεταφερθεί στο εξωτερικό όπου θα προβληθεί σε ειδικές θεματικές προβολές στις τουριστικές εκθέσεις και ειδικές θεματικές δράσεις στις οποίες θα συμμετέχει η περιφέρεια. Παράλληλα η ΠΚΜ θα επιχειρήσει, όπως είπε, ένα τουριστικό άνοιγμα στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα καθώς θα λάβει μέρος στην έκθεση που θα γίνει στο Ντουμπάι στα τέλη Απριλίου. «Είναι η πρώτη φορά που ανοίγουμε αυτήν την αγορά. Είναι σαφές ότι από τη συγκεκριμένη πλευρά δεν υπάρχει ενδιαφέρον για αυτό που ξέρουμε παραδοσιακά, τον ήλιο και τη θάλασσα. Έτσι θα προβάσουμε την Κεντρική Μακεδονία ως προορισμό εναλλακτικού τουρισμού. Θέλουμε να έχουμε στην περιοχή μας μια αγορά με πάρα πολλά χρήματα. Θέλουμε να μπούμε στο χάρτη αυτών των επιλογών» ανέφερε ο κ. Θάνος. Πρόσθεσε μάλιστα ότι στην έκθεση η περιφέρεια θα συμμετάσχει με το περίπτερο του ΕΟΤ, ενώ στα θετικά της συμμετοχής καταγράφεται και η αεροπορική σύνδεση με τα Εμιράτα, μέσω Αθήνας. «Πάντως γίνεται προσπάθεια να υπάρξει παρουσία και στην τουριστική αγορά της

Κίνας, ενώ στο ίδιο μήκος κύματος θα διοργανωθούν και επισκέψεις ξένων δημοσιογράφων στη χώρα μας. Είναι σημαντικό να γράψουν για μας τα ξένα ΜΜΕ, αφού πρώτα βιώσουν την εμπειρία του τουριστικού μας προϊόντος» υπογράμμισε ο αντιπεριφερειάρχης.

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Μακεδονία» την Πέμπτη 30 Μαρτίου 2017